

Mijn duin

Een rubriek waarin een (on)bekende duinliefhebber zijn of haar favoriete duinlandschap laat zien. Dit keer: Coepelduynen met Jelle van Dijk

Wie ben ik?

Ik ben Jelle van Dijk, sinds 1968 inwoner van Noordwijk en opgegroeid in Ermelo op de Veluwe. Voor 1968 kende ik alleen de duinen van Terschelling en Ameland dankzij de jeugdbondkampen in mijn jonge jaren. In die tijd hield ik me vooral bezig met de vogels van bos en hei. Voor planten trokken we naar de Leemputten van Staverden.

De duinen ten noorden van Noordwijk toonden in 1968 een desolate aanblik. Enkele jaren eerder had Staatsbosbeheer driekwart van het dennenbestand gekapt vanwege aantasting door de dennenscheerder, een kevertje. Het open duin was een kale vlakte met duizenden boomstronken. De Noordwijkse Vogelclub was hier in 1966 begonnen met het inventariseren van broedvogels. Dat leverde toen behalve Kievieten en scholeksters ook 16 paartjes geelgorzen op.

Favoriet duingebied

Mijn favoriete duingebied ligt tussen Noordwijk en Katwijk, sinds 1987 Coepelduynen geheten. Daarvoor heette het Staatsduinen, eigendom van de Dienst der Domeinen. Het gebied was alleen toegankelijk met een toegangkaart, gratis te krijgen in de gemeentehuizen van Noordwijk en Katwijk. Staatsbosbeheer, eigenaar sinds 1987, voerde een systeem in waarbij het centrale deel in de broedtijd gesloten blijft.

De Coepelduynen vormen een goed voorbeeld van het zeedorpenlandschap. Eeuwenlang hebben bewoners van Noordwijk en Katwijk dit gebied gebruikt voor uiteenlopende zaken als

Tekst: Jelle van Dijk

Jelle van Dijk. Foto: Coby van Dijk

het weiden van vee, het drogen van netten en het aanleggen van akkertjes. Deze activiteiten hebben in dit kalkrijke duin voor een bijzonder rijke flora gezorgd met kenmerkende soorten als nachtsilene, grote ratelaar, beemd-kroon, bitterkruidbremraap en hondskruid. Tellingen van het aantal bloeistengels van hondskruid maakte duidelijk dat de bloei sterk bepaald wordt door de regenval in het vroege voorjaar.

Vanaf 1989 heb ik met anderen tien jaar op rij de broedvogels in dit gebied geïnventariseerd. In die periode zagen we veldleeuwerik, tapuit, patrijs, wulp en bergeend verdwijnen en nachtegaal, heggemus en grasmus toenemen. De oorzaak hiervan kan gezocht worden in een afname van de schraal begroeide delen door minder konijnen en uitbreiding van de duinroosvelden. Dit ging gepaard met een toename van de struikbegroeiing. Van grote invloed voor de grondbroeders is ook de komst van vossen omstreeks 1985 geweest.

Favoriete plek

De mooiste plek in de Coepelduynen is de Guytedel. Deze vroegere duinakker werd tot 1962 door de Katwijkse familie Guyt gebruikt voor de teelt van bollen en groenten. Na het stoppen van deze activiteiten raakte de vallei volledig begroeid met duindoorns. In 1992 liet Staatsbosbeheer de vallei ruim een halve meter afgraven. Spoedig ging men over tot één maaibeurt in het najaar. Hierdoor heeft zich een rijke flora ontwikkeld met soorten als parnassia, geelhartje, heelblaadjes, hondskruid en moeraswespenorchis. In regenrijke winters komt de vallei geheel blank te staan. Dit verleidt soms een paartje meerkoeten om hier te gaan nestelen. Gelukkig zie je hier nog wel reeën en geen damherten. •

Zie voor dit gebied ook:
DUIN herfst 2017 pagina 6-9.

Duinhelling met bloeiende
duinroosjes in de Coepelduynen
Foto: Jelle van Dijk

